

152వ అధ్యాయం

۱۵۲ - بَابُ مَا يُقَالُ عِنْدَ الْمَيِّتِ وَمَا يَقُولُهُ مَنْ مَاتَ لَهُ مَيِّتٌ

మృతుని దగ్గర కూర్చొని ఉన్నవారు, మృతుని కుటుంబకులు ఏమని ప్రార్థించాలి?

920. హజ్రత్ ఉమ్మె సలమా (రజి. అన్హా) కథనం : దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రబోధించారు : మీరు వ్యాధిగ్రస్తుని దగ్గర గాని లేదా మృతుని దగ్గర గాని కూర్చొని ఉన్నప్పుడు (వారి గురించి) పలికితే మంచిమాటలే పలకండి. ఎందుకంటే మీరు చెప్పే మాటలకు దైవ దూతలు 'అమీన్' అని అంటుంటారు.

ఉమ్మె సలమా (రజి.అన్హా) ఇలా తెలియజేస్తున్నారు: “నా భర్త అబూ సలమా మరణించినప్పుడు నేను దైవ ప్రవక్త (సల్లం) దగ్గరికి వెళ్ళి ‘దైవప్రవక్తా! అబూ సలమా చనిపోయాడు. (ఇక నా గతేం కాను?)’ అని (బాధతో విలపిస్తూ) అడిగాను. అందుకాయన ఈ విధంగా ప్రార్థిస్తూ ఉండమని చెప్పారు: ‘దేవా! నన్నూ, మా ఆయన్నీ క్షమించు. ఆయన తర్వాత నాకు మంచి ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదించు’.

నేనావిధంగా దుఆ చేస్తే నిజంగా దేవుడు ఆయన కంటే మంచి వ్యక్తి - ముహమ్మద్ (సల్లం)ను నాకు ప్రసాదించాడు.”

(ముస్లిం)

(సహీహ్ ముస్లిం లోని జనాయెజ్ ప్రకరణం)

۹۲۰ - عن أم سلمة رضي الله عنها قالت: قال رسول الله ﷺ: «إذا حضرتمُ العَرِيضَ - أو المَيِّتَ - فقولوا خيراً؛ فإنَّ الملائكةَ يُؤمِّنونَ على ما تقولون»، قالت: فلَمَّا مَاتَ أَبُو سَلَمَةَ، أَيْتَ النَّبِيَّ ﷺ فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! إِنَّ أَبَا سَلَمَةَ قَدْ مَاتَ، قَالَ: «قُولِي: اللَّهُمَّ! اغْفِرْ لِي وَلَهُ، وَأَعْفِبْنِي مِنْهُ عَقَبَى حَسَنَةً» فَقُلْتُ، فَأَعْفَبَنِي اللَّهُ مَنْ هُوَ خَيْرٌ لِي مِنْهُ: مُحَمَّدًا ﷺ. رواه مسلم هكذا: «إذا حضرتمُ العَرِيضَ» أو «المَيِّتَ» على الشُّكِّ، ورواه أبو داود وغيره: «المَيِّتَ» بلا شُكِّ.

ముఖ్యాంశాలు

తమ సంబంధీకులు ఎవరైనా చనిపోతే వారు లేని లోటుని పూరించటానికి పై విధంగా ప్రార్థించటం దైవప్రవక్త సంప్రదాయం. అలా ప్రార్థిస్తే అల్లాహ్ తప్పకుండా మంచి ప్రత్యామ్నాయాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. అల్లాహ్ ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు. ఆయన శక్తికి మించిన పని ఏదీ లేదు.

921. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా ప్రవచిస్తుండగా తాను విన్నానని హజ్రత్ ఉమ్మె సలమా (రజి.అన్ హా) తెలియ జేశారు: ఏ దాసుడయినా తనకు ఆపద కలిగినప్పుడు, “మేమంతా అల్లాహ్ కే చెందినవారము. మేము తిరిగి ఆయన వద్దకే మరలిపోవలసిన వారము. దేవా! నాకు ఈ ఆపదలో పుణ్యాన్ని ప్రసాదించు. నేను పోగొట్టుకున్న దానికంటే మంచి ప్రతిఫలాన్ని నాకు అనుగ్రహించు” అని ప్రార్థిస్తే దేవుడు అతనికి ఆ ఆపద తర్వాత మంచి ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తాడు.

ఉమ్మె సలమా (రజి.అన్ హా) ఇలా అంటున్నారు : నా భర్త అబూ సలమా చనిపోయినప్పుడు నేను దైవప్రవక్త (సల్లం) నాకు ఆదేశించినట్లుగానే ప్రార్థించాను. ఫలితంగా దేవుడు నాకు ఆయన కన్నా మంచి వ్యక్తి దైవప్రవక్త (సల్లం)ను నాకు ప్రసాదించాడు. (ముస్లిం)

(సహీహ్ ముస్లిం లోని జనాయెజ్ ప్రకరణం)

922. హజ్రత్ అబూ మూసా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా ప్రవచించారు: దాసుని బిడ్డ చనిపోయినప్పుడు దేవుడు తన దూతలతో,

۹۲۱- وعنها قالت: سمعتُ رسولَ الله ﷺ يقول: «مَا مِنْ عَبْدٍ تُصِيبُهُ مُصِيبَةٌ، فَيَقُولُ: إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ، اللَّهُمَّ اذْجُرْنِي فِي مُصِيبَتِي، وَأَخْلِفْ لِي خَيْرًا مِنْهَا، إِلَّا أَجَرَهُ اللهُ تَعَالَى فِي مُصِيبَتِي وَأَخْلَفَ لَهُ خَيْرًا مِنْهَا». قالت: فَلَمَّا تَوَفَّيَ أَبُو سَلَمَةَ، قُلْتُ كَمَا أَمَرَنِي رَسُولُ اللهِ ﷺ، فَأَخْلَفَ اللهُ لِي خَيْرًا مِنْهُ رَسُولُ اللهِ ﷺ. رواه مسلم.

۹۲۲ - وعن أبي موسى رضي الله عنه أن رسولَ الله ﷺ قال: «إِذَا مَاتَ وَلَدٌ

“మీరు నా దాసుని బిడ్డ ప్రాణాలు తీశారా?” అని అడుగుతాడు. దానికి దూతలు ‘అవును’ంటారు. “మీరు నా దాసుని గారాలపట్టిని చంపారా?” అని మళ్ళీ అడుగుతారు దేవుడు. దైవ దూతలు అవునుంటారు. అప్పుడు దేవుడు, “మరి దానికి నా దాసుడు ఏమన్నాడు?” అని అడుగుతాడు. “(దేవా! అంతటి కఠోర పరిస్థితిలో కూడా) అతను నిన్ను స్తుతించి, ‘ఇన్నా లిల్లాహి వ ఇన్నా ఇలైహి రాజివున్’ అని పఠించాడు” అని చెబుతారు దైవదూతలు. అది వినగానే దేవుడు ప్రసన్నుడై, “అయితే నా దాసుని కొరకు స్వర్గంలో ఒక గృహాన్ని నిర్మించండి. దానికి ‘స్తాత్ర నిలయం’ అని పేరు పెట్టండి” అని తన దూతల్ని ఆజ్ఞాస్తాడు. (తిర్మిజీ - హసన్)

(సుననె తిర్మిజీలోని జనాయెక్ అధ్యాయాలు)

923. దేవుడు ఇలా సెలవిచ్చాడంటూ దైవప్రవక్త (సల్లం) ప్రవచించారని హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) తెలియజేశారు: విశ్వాసి దగ్గరి నుంచి నేను తను గాఢంగా ప్రేమించే ప్రాపంచిక వస్తువుని లాక్కున్నప్పుడు అతను పుణ్యఫలాపేక్షతో సహనం వహిస్తే, నా దగ్గర స్వర్గమే అతనికి బహుమానం. (బుఖారీ)

(సహీహ్ బుఖారీలోని ప్రేమైక వచనాల ప్రకరణం)

924. హజ్రత్ ఉసామా బిన్ జైద్ (రజి) కథనం: దైవప్రవక్త (సల్లం) కుమార్తెలలో ఒకామె తన బిడ్డ చావుబ్రతుకుల్లో

العَبْدِ، قَالَ اللهُ تَعَالَى لِمَلَائِكَتِهِ: قَبَضْتُمْ وَلَدَ عَبْدِي؟ فَيَقُولُونَ: نَعَمْ، فَيَقُولُ: قَبَضْتُمْ ثَمَرَةَ فُؤَادِهِ؟ فَيَقُولُونَ: نَعَمْ، فَيَقُولُ: فَمَاذَا قَالَ عَبْدِي؟ فَيَقُولُونَ: حَمْدَكَ وَاسْتَرْجَعَ، فَيَقُولُ اللهُ تَعَالَى: ابْنُوا لِعَبْدِي بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ، وَسَمُّوهُ بَيْتَ الْحَمْدِ رواه الترمذي وقال: حديث حسن.

۹۲۳ - وعن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله ﷺ قال: «يقول الله تعالى: ما لعبدي المؤمن عندي جزاء إذا قبضت صفيه من أهل الدنيا ثم احتسبه إلا الجنة» رواه البخاري.

۹۲۴ - وعن أسامة بن زيد رضي الله عنهما قال: «أرسلت إحدى بنات النبي ﷺ إليه تدعوه وتُخبرُهُ أن صبيًّا لها - أو ابناً -

ఉన్నాడనీ, తమరు వెంటనే రావాలని (ఒక వ్యక్తి ద్వారా) దైవప్రవక్త (సల్లం)కు కబురంపారు. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) కబురు తెచ్చిన వ్యక్తితో, “నువ్వు తిరిగి ఆమె వద్దకు వెళ్ళు. దేవుడు వెనక్కి తీసుకుంది ఆయనదేననీ, తాను ప్రసాదించినది కూడా ఆయనదేననీ, ప్రతి వన్నపు కూ ఆయన ఒక గడువు నిర్ణయించి ఉంచాడని ఆమెతో చెప్పు. ఇంకా ఆమెను సహనం వహించమనీ, పుణ్యాన్ని ఆశిస్తూ ఉండమని ఆజ్ఞాపించు” అని చెప్పి పంపించారు. (సశేషం) (బుఖారీ - ముస్లిం)

(సహీహ్ బుఖారీ, సహీహ్ ముస్లింలలోని జనాయెజ్ ప్రకరణం)

فِي الْمَوْتِ فَقَالَ لِلرَّسُولِ: «ازْجِعْ إِلَيْهَا، فَأَخْبَرَهَا أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى مَا أَخَذَ وَلَهُ مَا أَعْطَى، وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِأَجَلٍ مُّسَمًّى، فَمُرَّهَا، فَلْتَصْبِرْ وَلْتَحْتَسِبْ» وَذَكَرَ تَمَامَ الْحَدِيثِ. مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ.

